

ZPN.050.29.2025.KM
Warszawa, 04 września 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11749 w sprawie działań podejmowanych w zakresie ograniczania spożycia cukru oraz wprowadzenia preferencji podatkowych dla napojów uznawanych za zdrowe, złożoną przez Panią Posel Agnieszkę Ścigaj, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Prowadzenie polityki fiskalnej w odniesieniu do produkcji i obrotu produktami spożywczymi, których nadmierne spożycie może być szkodliwe dla zdrowia, może przyczyniać się – co zostało udokumentowane – do obniżenia konsumpcji tych produktów, a w konsekwencji korzystnie wpływać na stan zdrowia społeczeństwa. Kreowanie polityki zdrowotnej państwa, w tym również działań promujących tak zwane „zdrowsze” produkty spożywcze, powinno być realizowane w sposób kompleksowy i spójny – zarówno na poziomie legislacyjnym, jak i w zakresie działań promocyjnych oraz edukacyjnych. Ministerstwo Zdrowia wielokrotnie w korespondencji kierowanej bezpośrednio do Ministerstwa Finansów deklarowało gotowość współpracy przy pracach związanych z identyfikacją produktów spożywczych, w odniesieniu do których rekomendowana byłaby zmiana stawki podatku od towarów i usług, ze względu na ich wpływ na zdrowie (tj. w przypadku produktów zawierających znaczące ilości cukrów prostych, soli lub tłuszczu)¹.

Już w 2017 roku wskazywano, iż tendencje związane ze spożyciem produktów o wysokiej wartości odżywczej nie były, z punktu widzenia profilaktyki zdrowotnej, satysfakcjonujące, co jednoznacznie potwierdzało potrzebę intensyfikacji działań w tym zakresie. Podkreślano

---

¹ Pismo MZ z dnia 11 lipca 2016 r., znak: ZPN.073.9.2016

również, że Polska – jako kraj o dużym potencjale rolniczym oraz znaczącej produkcji świeżych owoców i warzyw – mogłaby zyskać podwójnie na ewentualnych zmianach systemu podatkowego, odnosząc korzyść zarówno w perspektywie poprawy zdrowia obywateli, jak i rozwoju gospodarki krajowej. W związku z powyższym, opracowano i przesłano do Ministerstwa Finansów materiał poświęcony roli polityki fiskalnej, zawierający propozycje Ministerstwa Zdrowia do ewentualnego wykorzystania.

Również w kwestii zmiany zasad opodatkowania wód mineralnych, Ministerstwo Zdrowia przekazało do Ministerstwa Finansów stanowisko w przedmiotowej sprawie², w którym wskazano, że w ramach koncepcji całościowego podejścia do zdrowia ważna jest spójna polityka międzysektorowa w zakresie konieczności ograniczenia promocji produktów niekorzystnych dla zdrowia. W odniesieniu do obniżonej stawki podatku VAT na niektóre towary (uchwalonej przez Sejm Tarczą Antyinflacyjną 2.0.) wskazywano, że woda niewątpliwie należy do katalogu produktów spożywczych pierwszej potrzeby i w konsekwencji powinna zostać objęta preferencyjną stawką VAT. Zależy nam bowiem na tym, aby woda była napojem pierwszego wyboru w chwili zaspokojenia pragnienia/uzupełnienia płynów. Ministerstwo Zdrowia wskazało wówczas, że konkurencyjna cena wody butelkowanej jest więc szczególnie ważnym elementem w promowaniu spożycia tego napoju.

Należy mieć na uwadze, iż na wielkość konsumpcji produktów spożywczych oddziałuje wiele czynników, takich jak cena, preferencje konsumentów dotyczące jakości i marki produktów, nawyki żywieniowe, wzorce konsumpcji, oddziaływanie reklamy, promocje cenowe na zakup konkretnych artykułów spożywczych, jak również edukacja zdrowotna. Z tego względu istotne jest prowadzenie badań nad wpływem różnych czynników na spożycie poszczególnych grup produktów spożywczych. Analiza jednego wybranego czynnika, na przykład w odniesieniu do konsumpcji napojów bezalkoholowych, nie pozwala na pełną ocenę rzeczywistego stanu.

Chcąc dokonać długofalowej oceny skutków wprowadzenia tzw. „opłaty cukrowej”, w ramach realizacji Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 zaplanowano przeprowadzenie przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny – Państwowy Instytut Badawczy w latach 2022 oraz 2025 badań preferencji konsumentów dotyczących wyborów żywieniowych po wprowadzeniu tej opłaty od napojów słodzonych, a także wyborów dostępnych na rynku produktów słodkich, na reprezentatywnej próbie tysiąca dorosłych Polaków.

W badaniu przeprowadzonym w roku 2022 brało udział 523 kobiet oraz 477 mężczyzn. Wyniki analizy wykazały, iż ponad 60% respondentów spożywa napoje słodzone, przy czym

---

² Pismo Ministerstwa Zdrowia z dnia 2 czerwca 2022 r., znak: ZPN.611.56.20r22

co piąta osoba deklaruje ich konsumpcję co najmniej raz dziennie. Najczęściej wybierana ilość to jedna do dwóch szklanek napoju na dobę. Blisko 40% uczestników badania preferuje napoje tradycyjne, dosładzane cukrem lub syropem glukozowo-fruktozowym. Na rok 2025 przewidziano realizację analogicznego badania.

W tym miejscu należy poinformować, iż w Ministerstwie Zdrowia nie są obecnie prowadzone prace legislacyjne dotyczące nowelizacji przepisów w zakresie tzw. „opłaty cukrowej”.

Odnosząc się do kwestii rozszerzenia regulacji dotyczących limitu cukru w napojach przeznaczonych do sprzedaży w jednostkach systemu oświaty, wskazuję, że w obecnie procedowanym projekcie rozporządzenia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (MZ 1787), do sprzedaży dopuszcza się wyłącznie następujące napoje:

- soki owocowe, warzywne, owocowo-warzywne,
- koktajle owocowe, warzywne oraz owocowo-warzywne bez dodatku cukrów i substancji słodzących,
- naturalną wodę mineralną nisko lub średniozmineralizowaną, wodę źródlaną i wodę stołową,
- napoje przygotowywane na miejscu, które zawierają nie więcej niż 5 g cukrów dodanych w 250 ml produktu gotowego do spożycia;
- inne napoje niż wskazane powyżej, wyłącznie bez dodatku cukrów i substancji słodzących.

Mając na uwadze ww. katalog produktów, dostęp do napojów z dodatkiem cukrów na terenie jednostek systemu oświaty, został w znaczący sposób ograniczony.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/